

Sygn. akt V KK 477/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Agnieszka Murzynowska

w sprawie **K. K.**

skazanego z art. 178a § 1 i 4 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 9 grudnia 2020 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na korzyść,

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 6 listopada 2018 r., sygn. akt V Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W.,

z dnia 30 stycznia 2018 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

K. K. został oskarżony o to, że w dniu 22 kwietnia 2017 roku o godz. 03:20 w M. na ul. W. jechał jako kierujący w ruchu lądowym samochodem osobowym marki M. o nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości, gdzie stężenie alkoholu w wydychanym powietrzu wynosiło 0,72 mg/l, przy czym, czynu tego dopuścił się będąc uprzednio prawomocnie skazanym za przestępstwo określone w art. 178a § 4 k.k. prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości przez Sąd Rejonowy w S. z dnia 23 marca 2011 roku, w sprawie o sygn. akt II K (...), tj. o popełnienie czynu z art. 178a § 1 i § 4 k.k. (k. 29 - 30).

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 30 stycznia 2018 roku, sygn. akt II K (...):

1. oskarżonego K. K. uznał za winnego popełnienia czynu w czasie, miejscu i w sposób powyżej opisany, tj. występku z art. 178a § 1 i 4 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k., przy zastosowaniu art. 37a k.k. w zw. z art. 34 § 1, 1a pkt 1 i § 2 k.k. oraz art. 35 § k.k. wymierzył mu karę 12 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania w czasie kary nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym;
2. na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego K. K. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio;
3. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego K. K. na rzecz Funduszu P. świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł;
4. na podstawie art. 627 k.p.k. oraz art. 1. art. 2 ust. 2 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity - Dz. U. z 1983 roku. Nr 49. poz. 223 z późniejszymi zmianami) zasądził od oskarżonego K. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 178,82 zł tytułem wydatków poniesionych przez Skarb Państwa od początku postępowania i wymierzył mu opłatę w kwocie 180 zł.

Apelację od wyroku wywiódł obrońca K. K. , zaskarżając orzeczenie w całości na korzyść oskarżonego. Zarzucił wyrokowi:

1. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego mające wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. przepisu art. 76 § 1 k.k. w zw. z art. 69 § 1 i 2 k.k. zw. z art. 70 k.k. polegające na całkowitym pominięciu okoliczności, iż K. K. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w S. II Wydział Karny o sygn. akt II K (...) za czyn z art. 178a § 4 k.k. z zastosowaniem warunkowego zawieszenia orzeczonej kary na okres 2 lat, co oznacza, iż przedmiotowy wyrok uległ zatarciu po upływie 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, co miało bezpośredni wpływ na bezpodstawnie przyjętą kwalifikację prawną czynu, wymiar kary i środków karnych odnośnie K. K.;
 2. naruszenie przepisów prawa materialnego mogące mieć wpływ na jego treść, a to przepisu art. 106 k.k. przez przyjęcie przez Sąd I instancji, iż K. K. jest osobą uprzednio karaną za przestępstwo z art. 178a § 4 k.k., gdy tymczasem zgodnie z treścią w/w przepisu z chwilą zatarcia skazania - co ma miejsce w przypadku K. K. - uważa się je za niebyłe z uwagi na upływ czasu warunkowego zawieszenia wykonania kary i dalszych 6 miesięcy, a sam wpis o skazaniu usuwa się z rejestru skazanych,
- co w konsekwencji doprowadziło do:
3. naruszenia przepisów prawa materialnego mającego wpływ na jego treść, tj. art. 178a § 4 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy z uwagi na zatarcie skazania wobec oskarżonego brak było podstaw do skazania oskarżonego za czym stypizowany w art. 178a § 4 k.k.;
 4. naruszenia przepisów prawa materialnego mającego wpływ na jego treść, tj. art. 42 § 3 k.k. oraz art. 43a § 2 k.k. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy z uwagi na zatarcie skazania wobec oskarżonego brak było podstaw do orzeczenia wobec K. K. środków karnych w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz świadczenia pieniężnego w kwocie 10.000 zł.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca K. K. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu I instancji poprzez przyjęcie kwalifikacji prawnej czynu stypizowanego art. 178a § 1 k.k. i skazanie oskarżonego za przedmiotowy czyn w dolnych

granicach zagrożenia karą, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 6 listopada 2018 roku, sygn. akt V Ka (...), zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego orzeczenia, na korzyść skazanego, wywiódł Prokurator Generalny, który zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., polegające na zaniechaniu prawidłowego rozpoznania zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy, wywiedzionej od orzeczenia Sądu I instancji i jednocześnie wyrażeniu błędnego poglądu prawnego, iż uregulowanie zawarte w przepisie art. 76 § 1 k.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 roku o zatarciu, z mocy prawa, skazania na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania po upływie 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, nie było wyłączone spod stosowania ogólnej reguły zawartej w art. 108 k.k., dotyczącej jednoczesnego zatarcia wszystkich skazań, co skutkowało utrzymaniem w mocy orzeczenia Sądu Rejonowego, zapadłego z obrazą przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 178a § 4 k.k., art. 76 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 roku i art. 107 § 6 k.k., poprzez uznanie, że K. K. był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, pomimo iż stanowiący przesłankę surowszej kwalifikacji czynu wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 23 marca 2011 roku, sygn. akt II K (...), uległ zatarciu w stanie prawnym obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 roku, w którym art. 76 § 1 k.k. stanowił przepis szczególny w stosunku do art. 108 k.k.. co implikowało konieczność przyjęcia kwalifikacji z art. 178a § 1 k.k.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K. postępowaniu odwoławczymi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna i to w stopniu oczywistym uzasadniającym jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma Prokurator Generalny, że dokonana w sprawie niniejszej kontrola instancyjna wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 30 stycznia 2018 r., sygn. akt II K (...) jest wadliwa, albowiem Sąd *ad quem* nienależycie rozpoznał zarzuty apelacyjne, w których podnoszono, że wobec zatarcia uprzedniego skazania, brak jest podstaw do przyjęcia wobec oskarżonego K. K. zaostrzonej kwalifikacji prawnej z art. 178a § 4 k.k.

Nie ulega wątpliwości, że w stanie prawnym obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r., przepis art. 76 § 1 k.k. wyłączał stosowanie art. 108 k.k., jako pozostający wobec niego w stosunku *lex specialis*. Zmianę w tym zakresie wprowadziła ustawa nowelizująca z dnia 20 lutego 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 396), poprzez dodanie, z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 2015 r., do art. 76 § 1 k.k. zdania trzeciego, zawierającego klauzulę: "Przepis art. 108 stosuje się". W ten sposób ustawodawca wskazał, że art. 76 § 1 k.k. obecnie nie stanowi już przepisu szczególnego w stosunku do art. 108 k.k. Bieg okresów wskazanych w art. 107 k.k. (po zmianach również w art. 76 k.k.) decydujących o zatarciu skazania z mocy prawa lub uprawniających do zatarcia skazania w drodze orzeczenia sądu, nie może być liczony odrębnie dla poszczególnych wyroków, dotyczących sprawcy skazanego za dwa lub więcej przestępstw nie pozostających w zbiegu. Bieg tych okresów rozpoczyna się w takiej sytuacji od daty wykonania, darowania lub przedawnienia wykonania kary orzeczonej ostatnim, dotyczącym sprawcy wyrokiem, a zatarcie skazania może nastąpić wyłącznie w odniesieniu do wszystkich wyroków dotyczących konkretnego sprawcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2017 r., sygn. akt IV KK 238/17, OSNKW 2018, nr 7, poz. 52)

Jednocześnie wskazać należy, że ustawa nowelizująca z dnia 20 lutego 2015 r. do wprowadzonych przez nią zmian w przepisach dotyczących zatarcia skazania wyłączyła stosowanie art. 4 § 1 k.k. Według bowiem zasad przewidzianych w art. 21 tej ustawy, w przypadku skazania prawomocnym wyrokiem wydanym przed dniem 1 lipca 2015 r. stosuje się przepisy Kodeksu karnego obowiązujące w przedmiocie zatarcia skazania po wejściu w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r., chyba że okres zatarcia skazania upłynął przed dniem jej wejścia w życie.

W niniejszej sprawie zatarcie skazania ze sprawy zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego w S. o sygn. akt II K (...), nastąpiło przed dniem 1 lipca 2015 r. (w dniu 24 grudnia 2013 r.), tym samym do oceny zatarcia skazania, stosować należy przepisy Kodeksu karnego obowiązujące w przedmiocie zatarcia skazania przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznając kasację za zasadną, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd odwoławczy zobligowany będzie do uwzględnienia powyższych wskazań.